

**فصلنامهٔ لسان مبین (پژوهش ادب عربی)
علمی - پژوهشی
دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره) - قزوین**

- ▶ این فصلنامه براساس نامهٔ شمارهٔ ۳۶۹۲۱ مورخ ۱۳۸۹/۷/۲۸ کمیسیون نشریات علمی کشور، اعتبار «علمی-پژوهشی» دریافت کرده است.
- ▶ این فصلنامه براساس نامهٔ شمارهٔ ۱۲۴/۲۸۴۵ مورخ ۱۳۷۸/۶/۱۳ ادارهٔ کل مطبوعات داخلی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی منتشر می شود.
- ▶ این فصلنامه با همکاری دانشگاه‌های تربیت مدرس، علامهٔ طباطبائی، الزهرا، فردوسی، بوعلی سینا و یزد منتشر می گردد.

سال هشتم، دورهٔ جدید، شمارهٔ بیست و هشتم، تابستان ۱۳۹۶

این فصلنامه در پایگاه های اطلاعاتی زیر نمایه می شود:

۱- پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی به نشانی اینترنتی:

www.sid.ir

۲- بانک اطلاعات نشریات کشور به نشانی اینترنتی:

www.magiran.com

۳- پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) طی شماره نامهٔ ۸۹/۲۵/۶۶ مورخ ۱۳۹۰/۰۳/۰۷ به نشانی

اینترنتی:

www.isc.gov.ir

فصلنامهٔ لسان مبین (پژوهش ادب عربی): علمی - پژوهشی
نشریهٔ دانشکدهٔ ادبیات و علوم انسانی دانشگاه بین المللی امام خمینی^(ره) - قزوین
صاحب امتیاز: دانشگاه بین المللی امام خمینی^(ره) - قزوین
فاصلهٔ انتشار: فصلنامه

مدیر مسؤول: دکتر عبدالعلی آل بویه لنگرودی
سردبیر: دکتر احمد پاشا زانوس
مدیر داخلی: دکتر علیرضا نظری
ویراستاران: دکتر سید علی قاسم زاده، دکتر نعیم عموری، دکتر راحله اخوی
زادگان
صفحه آرای و تدوین: لیلا طهماسبخانی
ناظر فنی و امور چاپ: حمید کلهر

چاپ: قزوین

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

نشانی: قزوین - دانشگاه بین المللی امام خمینی^(ره) دانشکدهٔ ادبیات و علوم انسانی -

دفتر فصلنامهٔ لسان مبین - صندوق پستی ۵۵۹۹ - ۳۴۱۴۹

آدرس سایت اختصاصی: WWW.lesunemobin.ikiu.ac.ir

آدرس الکترونیکی نشریه: [Email: lesunemobin@lem.journals.ikiu.ac.ir](mailto:lesunemobin@lem.journals.ikiu.ac.ir)

تلفکس: ۳۳۹۰۱۶۳۴ - ۰۲۸ - ۹۸+

بهای تک شماره: ۴۰۰۰۰ ریال

اعضای هیأت تحریریه - (به ترتیب الفبا)

- دکتر عبدالعلی آل بویه لنگرودی: دکترای زبان و ادبیات عربی، دانشیار دانشگاه بین المللی امام خمینی^(ره)
- دکتر سید خلیل باستان: دکترای زبان و ادبیات عربی، دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی تهران
- دکتر احمد پاشا زانوس: دکترای زبان و ادبیات عربی، دانشیار دانشگاه بین المللی امام خمینی^(ره)
- دکتر خلیل پروینی: دکترای زبان و ادبیات عربی، استاد دانشگاه تربیت مدرس تهران
- دکتر انسیه خزعلی: دکترای زبان و ادبیات عربی، دانشیار دانشگاه الزهراء تهران
- دکتر حجت رسولی: دکترای زبان و ادبیات عربی، دانشیار دانشگاه شهید بهشتی تهران
- دکتر محمد علی سلمانی مروست: دکترای زبان و ادبیات عربی، استادیار دانشگاه یزد
- دکتر سید حسین سیدی: دکترای زبان و ادبیات عربی، استاد دانشگاه فردوسی مشهد
- دکتر علی باقر طاهری نیا: دکترای زبان و ادبیات عربی، استاد دانشگاه تهران
- دکتر محمد حسن فؤادیان: دکترای زبان و ادبیات عربی، دانشیار دانشگاه تهران
- دکتر بتول مشکین فام: دکترای زبان و ادبیات عربی، دانشیار دانشگاه الزهراء تهران

اهداف، زمینه ها، خطّ مشی ها

فصلنامهٔ لسان مبین (پژوهش ادب عربی) با هدف انتشار پژوهشهای اصیل در زمینه های

ذیل منتشر می گردد:

الف) محورا اصلی

➤ انتشار مقالات پژوهشی اصیل دربارهٔ ادب عربی

ب) محورهای فرعی

انتشار پژوهشهای مرتبط با ادب عربی از قبیل؛

➤ ادب عربی در ایران

➤ واکاوی فرهنگ و ادب عربی در متون ایرانی (فارسی)

➤ اثر پذیری زبان و ادبیات فارسی از زبان و ادبیات عربی

➤ اثرپذیری زبان و ادبیات عربی از زبان و ادبیات فارسی

➤ موارد فوق می تواند در قالب پژوهشهای موردی، میان رشته ای و تطبیقی محقق شود.

شيوه‌نامه تدوين و ارسال مقالات به فصلنامه لسان مبین (فصلنامه علمی- پژوهشی زبان و ادبیات عربی)
دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)

ماده ۱: اصول کلی

۱. هرگونه مقاله‌ای که با رعایت موازین علمی متناسب با حوزه ادبیات عرب یا تطبیقی ادب عرب با ادبیات سایر ملل (در هر ساحت و متن ادبی) و با رویکرد علمی- پژوهشی باشد، پس از بررسی اولیه، داوری و تأیید هیأت تحریریه پذیرفته می‌شود.
۲. مقاله نباید قبلاً در جایی دیگر چاپ شده باشد یا در جای دیگر در حال داوری باشد.
۳. مجله در رد یا قبول و نیز جرح و تعدیل یا اصلاح مقالات آزاد است.
۴. اولویت چاپ با مقالاتی است که بدیع و نو هستند و ارزش پژوهشی بیشتری دارند.
۵. مسؤلیت صحت مطالب مندرج در هر مقاله به عهده نویسنده یا نویسندگان است.
۶. مجله دارای ویراستار ادبی و علمی است که موظف به ویرایش مقالات و یکدست کردن مقالات مطابق راهنمای تدوین است.

ماده ۲: راهنمای نگارش و شرایط پذیرش مقاله

۱. مقاله به ترتیب باید شامل چکیده (شامل: معرفی کلی و گویای تحقیق، بیان هدف و قلمرو تحقیق، اهمیت کلی تحقیق، مروری فشرده بر ساختار و شیوه تحقیق، اشاره کلی به نوآوری‌ها و دستاوردهای مقاله، حداکثر ۱۷ سطر تا ۲۵۰ کلمه)، کلیدواژه‌ها (حداقل سه و حداکثر ۵ واژه)، درآمد یا مقدمه (شامل تعریف مسأله، پیشینه، ضرورت تحقیق و مقدمه چینی برای ورود به تنه اصلی)، بحث اصلی یا تنه اصلی تحقیق و نتیجه‌گیری باشد.
۲. مقاله نباید از بیست صفحه A4 (حداکثر هر صفحه ۲۴ سطر) تجاوز کند.
۳. نام نویسنده یا نویسندگان مقاله، مؤسسه یا دانشگاه و رتبه علمی آنان، پست الکترونیکی (ایمیل) در صفحه‌ای جداگانه نوشته شود.
۴. جدول‌ها، نمودارها، و تصاویر باید گویا و روشن و با نظم و رعایت قاعده زبانشناسانه ارائه شود و عناوین آن جدول‌ها در بالای آنها ذکر شود.
۵. مقالات باید با قلم B Badr یا B Lotus با فونت ۱۳ تایپ شود و مطابق با معیارهای مندرج در این راهنما، از طریق پورتال مجله ارسال شود. مقالات دریافت شده بازگردانده نمی‌شود.
۶. از آوردن پانوشت در ذیل صفحه خودداری شود و اسامی لاتین و موارد توضیحی در پی نوشت مقاله، قبل از منابع و مآخذ انتقال یابد.
۷. منابع مورد استفاده باید به شیوه درون متنی و به صورت زیر تنظیم شود:
(نام خانوادگی مؤلف، سال نشر: ص)؛ برای مثال: (صفا، ۱۳۷۶: ۲۵)
۸. منابع مورد استفاده در پایان مقاله با جداکردن بخش منابع فارسی، لاتین، عربی و... و جداسازی بخش کتابها و مقالات بر اساس ترتیب الفبایی نام خانوادگی، نام نویسنده (نویسندگان) به شرح زیر آورده شود:
ارجاع پایانی به کتاب: نام خانوادگی، نام. (تاریخ انتشار). نام کتاب (سیاه، قلم ۱۳)؛ نام و نام خانوادگی مصحح یا مترجم، جلد، نوبت چاپ، محل نشر: ناشر.
مقاله: نام خانوادگی، نام. (تاریخ انتشار). «عنوان مقاله» (حروف مورب)؛ نام نشریه (سیاه، قلم شماره ۱۳)، سال (دوره)، شماره نشریه، شماره صفحات.
۹. ارائه چکیده عربی برای مقالات فارسی و ارائه چکیده فارسی برای مقالات عربی الزامی است.
۱۰. حق چاپ پس از پذیرش برای مجله «لسان مبین» محفوظ است و نویسندگان نباید مقالات خود را در جای دیگر چاپ کنند.

تبصره: براساس ماده ۹-۳ آئین‌نامه‌ی تعیین اعتبار نشریات علمی کشور و مصوبه هیأت رئیسه دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره) مقرر گردیده است که جهت انتشار بموقع شماره‌های فصلنامه؛ مبلغ ۵۰۰۰۰۰۰ ریال بابت هزینه داوری از نویسنده مقاله دریافت کنند. نویسنده محترم بایست اسکن فیش واریزی را به همراه مقاله به

نشانی پست الکترونیکی مجله ارسال نماید. پس از پذیرش نهایی و قبل از چاپ مقاله، مبلغ ۵۰۰۰۰۰ ریال دیگر باید به حساب متمرکز اعلام شده در ذیل واریز شود:

شماره حساب فصلنامه لسان مبین: حساب درآمد اختصاصی معاونت پژوهش و فناوری به شماره حساب: بانک ملت ۱۹۱۸۹۵۶۰۱۵ - شعبه دانشگاه بین المللی امام خمینی^(ره) قزوین

آدرس الکترونیکی ارسال مجله: Email: lesunemobin@ikiu.ac.ir

ماده ۳: چگونگی ارجاع درون متنی فارسی

گرچه شیوه‌هایی گوناگون برای ارجاع دهی مطالب در متن مقالات، کتاب‌ها و پایان نامه‌ها ... وجود دارد؛ مانند، پی‌نوشت، پانویس، ارجاع درون‌متنی یا تلفیقی از آن‌ها، دانشجویان برای تدوین پایان‌نامه و جلوگیری از دشواری‌های تایپ، برهم نخوردن ساختار زیباشناختی صفحات و دشواری‌های دیگر در هنگام کاربست روش پانویستی و پی‌نوشتی، بهتر است از شیوه ارجاع درون متنی استفاده شود.

شیوه ارجاع درون متنی به دو صورت زیر در داخل کمانک (پرانتز) است:

الف- (نام خانوادگی مؤلف، سال چاپ اثر: صفحه یا صفحات) مانند: (زرین کوب، ۱۳۸۸ش: ۵۲)

ب- (نام کتاب، سال چاپ: صفحه یا صفحات) مانند: (با کاروان حله، ۱۳۸۸ش: ۵۲-۵۴)

توجه: ترجیح مجله به ارجاع درون متنی با نام مؤلف است. (شماره الف)

تذکره ۱: در هنگام نوشتن اعداد ریاضی در متون فارسی، باید توجه داشت که اعداد باید مطابق نگارش فارسی باشد از راست به چپ نوشته شود؛ مانند ۲۵، ۳۶، ۴۸، و...؛ مثال (تفتازانی، ۱۳۸۵ش: ۵۱-۵۶) یا (آدونیس، ۱۴۱۲ق: ۸-۱۰)

تذکره ۲: دقت شود که نام کتاب یا نویسنده با کاما (،) از سال چاپ جدا شود و سال چاپ با صفحه یا صفحات با دو نقطه (:)

تذکره ۳: در صورت ترجیح روشی بر دیگر روش‌ها، باید شیوه ارجاع درون متنی در کل پایان نامه یکدست باشد.

تذکره ۴: در صورت ارجاع بلافاصله به منبع قبلی از ذکر دوباره کتاب یا مؤلف و سال چاپ خودداری شود و تنها به شکل همان به همراه ذکر صفحه یا صفحات اکتفا شود؛ مانند: (همان، ۵۶)

تذکره ۵: در صورتی که کتاب بیش از یک جلد باشد، باید پس از سال و قبل از صفحه، شماره جلد نیز ذکر شود؛ مثال: (مولوی، ۱۳۸۸، ج ۵: ۸۵) یا (آدونیس، ۲۰۱۲م، ج ۲: ۵۰)

تذکره ۶: اگر نام خانوادگی دو نویسنده در هنگام نگارش یکسان باشد، باید نام کوچک هر یک نیز برای تفکیک ذکر شود؛ مثال: (جلال آل احمد، ۱۳۸۴: ۲۵) - (شمس آل احمد، ۱۳۸۴ش: ۸۴)

تذکره ۷: اگر از یک نویسنده دو کتاب با یک سال مشترک استفاده شود باید آنها را با حروف شماره گذاری کنید و در منابع پایانی به همراه ذکر سال در داخل کمانک مشخص کنید؛ مثال:

(شفیعی کدکنی، ۱۳۸۹ش. الف: ۵۹) (شفیعی کدکنی، ۱۳۸۹ش. ب: ۲۴۰)

هنگام ارجاع پایانی:

شفیعی کدکنی، محمد رضا. (۱۳۸۹ الف) ...

تذکره ۸: ارجاع به منبع انگلیسی اعم از کتاب یا مقاله نیز به همان شیوه ارجاع درون متنی فارسی است؛ مانند (Hemingway, 2003: 56)

ج) چگونگی نگارش منابع پایانی

گرچه برای تدوین منابع پایانی شگردهای گوناگونی وجود دارد، برای یکپارچگی روال مقالات این مجله، شیوه زیر را ترجیح می‌دهیم:

۱. کتاب‌ها

۱.۱ کتاب با مؤلف واحد

نام خانوادگی مؤلف، نام کوچک. (سال چاپ). نام اثر (با قلم تیره)؛ نام مترجم یا مصحح (در صورت وجود)، نوبت چاپ، محل نشر: ناشر.

مثال ۱: زرین کوب، عبدالحسین. (۱۳۸۸ش). با کاروان حله؛ چاپ اول، تهران: انتشارات امیرکبیر.
مثال ۲: کاشانی، عزیزالدین محمودبن علی. (۱۳۶۷ش). مصباح الهدایه و مفتاح الکفایه؛ تصحیح جلال الدین همایی، چاپ سوم، تهران: نشر زوار.
مثال ۳: استیس، و.ت. (۱۳۸۴ش). عرفان و فلسفه؛ ترجمه بهاءالدین خرمشاهی، چاپ ششم، تهران: انتشارات سروش.
تذکر: از ترجمه منابع عربی یا لاتین به فارسی خودداری شود و به همان شکل با عنوان و کتابنامه زبان مبدأ در منابع پایانی آورده شود؛ مانند
البستانی، محمود. (۱۴۱۳ق). تاریخ الأدب العربی، فی ضوء المنهج الإسلامی؛ الطبعة الأولى، مشهد: مجمع البحوث الإسلامیة.

۱.۲ کتاب با دو مؤلف

نام خانوادگی مؤلف اول، نام کوچک و نام و نام خانوادگی مؤلف دوم. (سال انتشار). نام اثر (با قلم تیره)؛ نام مترجم یا مصحح (در صورت وجود)، نوبت چاپ، محل نشر: ناشر.
مثال: محمدی، محمد حسن و جواد محدثی. (۱۳۸۷ش). در اندیشه سیمرخ؛ چاپ اول، تهران: نشر گل آذین.

۱.۳ کتاب با بیش از دو مؤلف

فالر، راجر و دیگران. (۱۳۸۶ش). زبانشناسی و نقد ادبی؛ ترجمه مریم خوزان و حسین پاینده، چاپ سوم، تهران: نی.

۱.۴ سازمان به عنوان مؤلف

شرکت کتاب‌های جیبی. (۱۳۶۴ش). شیوه‌نامه تدوین کتاب؛ چاپ اول، تهران.

۱.۵ گردآورنده یا ویراستار یا ناظر به عنوان مؤلف

مرتضایی، سید جواد. (۱۳۹۱ش). اقبال لاهوری و اندیشه‌های او (مجموعه مقالات همایش بین‌المللی اقبال لاهوری)؛ چاپ اول، مشهد: انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد.

۱.۶ کتاب چند جلدی با عنوانی عام و عنوانهای خاص هر جلد

دورانت، ویل. (۱۳۶۵ش). تاریخ تمدن؛ جلد اول: مشرق زمین، گاهواره تمدن، ترجمه احمد آرام و دیگران، تهران: سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی.

۱.۷ نقل در نقل

جونز، سرهار فورد. (۱۳۵۶ش). آخرین روزهای لطفعلی خان زند؛ ترجمه هما ناطق، تهران: انتشارات امیرکبیر، نقل در غلامرضا، ورهام. (۱۳۶۶ش). تاریخ سیاسی و اجتماعی عصر زند، تهران: معین.

۱. مقاله‌ها

۱.۲ مقاله روزنامه‌ای

زالی، محمد رضا. (۱۳۶۱ش). «چگونه با بیماری یرقان مقابله کنیم؟»؛ مجله‌ی کیهان، ۱۷ شهریور.

۲.۲ مقاله مجله

- پارسا، سید احمد. (۱۳۸۴ش). «تحلیل امثال مربوط به پیشه‌ها و تأثیر آن بر گفتار»؛ مجله‌ی علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز، دوره بیست و دوم، شماره سوم، پیاپی ۳۰، ۴۴-۵۰.

- مشتاق مهر، رحمان و سجاد آیدانلو. (۱۳۸۶ش). «که آن ازدها زشت پتیاره بود»، مجله‌ی گوهر گویا، سال اول، شماره دوم، صص ۱۴۳-۱۶۸.

- أحمد، یحیی. (۱۹۸۹م). «الاتجاه الوظيفی و دوره فی تحلیل اللغه»؛ مجله‌ی عالم الفکر، المجلد ۲۰، العدد ۳، صص ۶۵-۹۷.

۲.۳ مقاله در کتاب مجموعه مقالات همایش یا سمینار

مزدپور، کتابون. (۱۳۸۴ش). «دندان گرگ»؛ **یشت فرزانیگی**: جشن نامه محسن ابوالقاسمی، به اهتمام سیروس نصرالله زاده و عسکر محمدی، تهران: انتشارات هرمس.
بهنام‌فر، محمد حسن. (۱۳۹۱ش). «اقبال و تلاش در جهت بیداری اسلامی»؛ به کوشش سید جواد مرتضایی، چکیده‌ها و مجموعه مقاله‌های همایش اقبال لاهوری و اندیشه‌های او، مشهد: انتشارات دانشگاه فردوسی، ۳۰ و ۳۱ فروردین، ۱۰۷-۱۲۷.

۲.۴ مقاله در کتاب (مجموعه مقالات)

سرکاراتی، بهمن. (۱۳۷۸ش). «بنیان اساطیری حماسه ملی ایران»؛ سایه‌های شکار شده، چاپ اول، تهران: نشر قطره، صص ۷۱-۱۱۲.

۲.۵ مقاله دایرة المعارفی

جلالی مقدم، مسعود، «آسوریان»، دایرة المعارف بزرگ اسلامی، جلد اول، صص ۳۶۶-۳۷۰.

۳. گزارش چاپ شده دارای مؤلف

طاهری، قدرت الله. (۱۳۸۳ش). گزارش نهایی طرح نقد و تحلیل درونمایه و تیپ‌های غیر بومی در ادبیات داستانی (۱۳۳۲-۱۳۴۲)، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاد دانشگاهی.

۴. پایان نامه

فیاض منش، فاطمه. (۱۳۷۹ش). **شخصیت‌پردازی در هشت رمان دفاع مقدس**، پایان نامه کارشناسی ارشد رشته زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه تربیت مدرس.

۵. ارجاع به مقاله اینترنتی

آرمز، ویلیام وای. (۱۹۹۵م). «مفاهیم کلیدی معماری کتابخانه دیجیتال»؛ ترجمه اکرم عینی، مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران، ش ۳، ۲۰ اسفند ۱۳۸۴: ۵. (منبع اصلی: مجله دی لیب، جولای ۱۹۹۵)
http://www.Irandoc.ac.ir/dada/E_j/vol5/eini_abs.htm.

۶. ارجاع به روزنامه الکترونیکی

الله وردی، عاطفه. (۱۳۸۵۹ آبان)، «انقلاب الکترونیک در نظام آماری کشور»، جام جم آنلاین:
[http:// www.jamejamonline.ir/shownews2.asp](http://www.jamejamonline.ir/shownews2.asp).

۷. ارجاع پایانی به منابع انگلیسی

نام خانوادگی نویسنده، حروف اول نام نویسنده. (سال انتشار). عنوان کتاب(ایتالیک)، شماره جلد، نوبت چاپ، محل نشر: اسم ناشر.

Hemingway, E. (2003). *Better Reading French: a Reader and Guide to Improving your Understanding of Written French*, Chicago: McGraw-hill.

تذکرات:

۱. باید نام کتاب‌ها در منابع پایانی و عنوان مجله در منابع پایانی تیره شود.
۲. نام مقاله باید در داخل گیومه و به خط ایتالیک تایپ شود.
۳. رعایت نشانه‌های نگارشی بین عنوان‌ها مطابق شواهد مثال الزامی است.
۴. قبل از کاربست علائم نگارشی فاصله لازم نیست و پس از آن یک فاصله (space) لازم است.
۵. پایان هر منبع باید به نقطه ختم شود.
۶. در صورت مشخص نبودن تاریخ چاپ، محل نشر و نام ناشر کتاب یا مقاله به ترتیب به شکل‌های [بی‌جا] ، [بی‌نا] و [بی‌تا] عمل کنید. اگر تاریخ چاپ منبع عربی نامشخص باشد از علامت اختصاری [د.ت] استفاده گردد.
۷. منابع باید به ترتیب حروف الفبای فارسی نام خانوادگی مؤلفان تنظیم شود.
۸. بهتر است عنوان کتاب‌ها، مقاله‌ها، پایان‌نامه‌ها و منابع اینترنتی و... به تفکیک زبان فارسی، عربی، انگلیسی از هم جدا نوشته شوند.

ماده ۴: برخی اصول نگارشی مصوب مجله لسان مبین

۱. برای جلوگیری از التقای مصوت، می‌توانید از میانجی (ی) یا شکل کوتاه شده‌ی آن (ء) استفاده کنید، به این شرط که با انتخاب یا ترجیح یکی بر دیگری، روند استفاده از آن در کل اثر یکدست باشد. البته مجله شکل (ء) را ترجیح می‌دهد.
  ۲. پسوند «ها» در نگارش به سبب مستقل نبودن باید یا متصل نوشته شود یا نیم فاصله به کلمه نوشته شود؛ مانند کتاب‌ها، راه‌ها، گرایش‌ها، درخت‌ها، دشواری‌ها و...
  - نکته ۱- زمانی که کلمه به های بیان حرکت یا (ه) غیرملفوظ ختم شود؛ مانند خانه‌ها (در این موارد رعایت نیم فاصله بین کلمه و «ها» ضرورت دارد).
  - نکته ۲- به سبب درازنویسی و نامأنوسی شکل نوشتاری یا دیداری واژه؛ مانند دلواپسیها، بی‌سامانترینها...
  - نکته ۳- هرگاه حذف آخر کلمه جمع «ی» باشد. ها باید جدا و نیم فاصله تایپ شود.
  ۳. پیشوند فعلی «می» باید با رعایت نیم فاصله جدا نوشته شود و پیوسته نویسی آن نادرست است: می‌رود (صحیح) می‌رود (نادرست)
  ۴. از کاربرد «می‌باشد» به جای «است» پرهیز کنید.
  ۵. از بکار بردن «اگرچه» به همراه «اما» یا «ولی» و... پرهیز کنید.
  ۶. از کاربرد «نه تنها» به همراه «بلکه» پرهیز کنید.
  ۷. از حذف فعل‌ها بدون قرینه لفظی پرهیز کنید.
  ۸. از آوردن القابی نظیر «دکتر، استاد، مرحوم، شادروان، علامه و...» چه در دل متن و چه در هنگام ارجاع پایانی جدا پرهیز کنید.
  ۹. از ادبی نویسی و غلبه زبان ادبی بر زبان معیار علمی پرهیز کنید.
- توجه:
- برای آگاهی از قواعد رسم الخط و مبانی نگارش معیار به کتاب‌های ذیل توجه کنید:
- مبانی درست نویسی زبان فارسی معیار؛ ناصر نیکوبخت، تهران: نشر چشمه.
  - دستور خط فارسی، انتشارات فرهنگستان زبان و ادب فارسی.
  - دانش نشانه گذاری فارسی؛ ناصر نیکوبخت و سید علی قاسم زاده، تهران: نشر چشمه.
  - آیین نگارش مقاله علمی - پژوهشی؛ محمود فتوحی، تهران: انتشارات سخن.

باسمه تعالی

سردبیر فصلنامه لسان مبین (پژوهش ادب عربی)

اینجانب..... نویسنده مسؤل مقاله.....

تعهد می‌نمایم تا زمان اعلام نتیجه قطعی از سوی هیأت تحریریه فصلنامه لسان مبین، آن را برای هیچ مجله یا همایشی ارسال ننمایم.

تاریخ:
امضا:

برگ درخواست اشتراک فصلنامهٔ لسان مبین (پژوهش ادب عربی)

نام و نام خانوادگی:..... شغل:.....
نشانی گیرنده:.....
کدپستی:..... تلفن:.....
مبلغ پرداخت شده:..... شمارهٔ رسید بانکی:.....

تاریخ و امضا:.....

بهای اشتراک سالانه

خارج کشور	داخل کشور	
۴۰ دلار	۱۶۰۰۰۰ ریال	اشخاص حقیقی (افراد)
۴۰ دلار	۱۶۰۰۰۰ ریال	اشخاص حقوقی (مؤسسه ها)
۱۶ دلار	۱۲۰۰۰۰ ریال	دانشجویان، استادان و فرهنگیان
۱۰ دلار	۴۰۰۰۰ ریال	بهای تک شماره نشریه در داخل کشور

مشترکان محترم می توانند بهای اشتراک خود را به حساب درآمد اختصاصی معاونت پژوهش و فناوری به شماره حساب بانک ملت ۱۹۱۸۹۵۶۰۱۵ شعبه دانشگاه بین المللی امام خمینی^(د) قزوین واریز نمایند و روگرفت قبض پرداخت شده را به نشانی فصلنامه ارسال فرمایند. در ضمن دانشجویان، فرهنگیان و اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها، برای برخورداری از تخفیف، روگرفت کارت شناسایی خود را به همراه برگ درخواست ارسال نمایند.

سال هشتم، دوره جدید، شماره بیست و هشتم، تابستان ۱۳۹۶

به ترتیب حروف الفبا

مشاوران علمی این شماره:

دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)	نرگس انصاری
دانشگاه خلیج فارس	رسول بلاوی
دانشگاه یزد	علی بیانلو
دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)	احمد پاشازانوس
دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)	فرشید ترکشوند
دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)	رضا چهرقانی
دانشگاه شهید مدنی آذربایجان	مهین حاجی زاده
دانشگاه یاسوج	محمد حیدری
دانشگاه گیلان	سیده اکرم رخشنده نیا
دانشگاه گیلان	اکرم روشنفکر
جامعة شیراز	آفرین زارع
پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی	صابره سیاووشی
دانشگاه ایلام	پیمان صالحی
دانشگاه شهید مدنی آذربایجان	علی صیادانی
دانشگاه کاشان	روح الله صیادی نژاد
دانشگاه همدان	صلاحی الدین عبدی
دانشگاه شهید چمران اهواز	نعیم عموری
دانشگاه شهید مدنی آذربایجان	عبدالاحد غیبی
دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)	سید علی قاسم زاده
دانشگاه بوعلی سینا - همدان	مرتضی قائمی
دانشگاه مازندران	مصطفی کمالجو
دانشگاه مازندران	حمید رضامشایخی
دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)	علیرضا نظری
پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی	معصومه نعمتی
پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی	مریم هاشمی

سخن سردبیر

به نام خداوند علم و خرد

مسرووریم که فصلنامهٔ لسان مبین با عنایت حق تعالی - که مصدر علم و خرد است - و به همت همه عزیزان دست‌اندر کار و اهتمام اصحاب قلم و استقبال خوانندگان خردورز دانشگاهی و دیگر مراکز علمی و پژوهشی کشور به چاپ شمارهٔ جدید خود؛ یعنی شمارهٔ ۲۸ از سال هشتم رسیده است. بی‌تردید رشد کمی و کیفی این فصلنامه، مدیون تلاش‌های بی‌شائبه همه عزیزان اعم از هیأت محترم تحریریه و کادر فصلنامه و صاحبان خردورز مقالات و مشاوران علمی آن است که با توفیق رب علیم و حکیم، پا به ظرف زمانی دیگری از حیات علمی خود نهاده است. به سبب حفظ کیفیت علمی و پژوهشی فصلنامه که شاید کافی اما وافی به مقصود نبوده است، تلاش کرده‌ایم که همواره مجله از وضع موجود خود فاصله بگیرد و با اهتمام عالمان خردورز (نویسندگان مقاله + دست‌اندرکاران مجله) به سمت و سوی آن نقطهٔ مطلوب حرکت نماید. در این حرکت مبارک و مقبول، انتظار می‌رود که صاحبان مقالات با تکیه بر دانش و خرد خود، با ارائه پژوهش‌های نویافته و نوین یاد موجبات غنای بیشتر پژوهش‌های علمی - ادبی کشور را فراهم آورند. بی‌گمان، تحقق امر یاد شده، جز با نیازسنجی از فضای علمی - ادبی کشور با نیم‌نگاهی به دیگر عرصه‌های علمی - پژوهشی مرتبط با زمینهٔ فعالیت این فصلنامه و دیگر مجلات ادبی در خارج از کشور بویژه در دانشگاه‌های کشور عربی میسر نیست، و این امر برای ایرانیانی که به تعبیر پیامبر اسلام (ص) رسیدن به ثریای دانش و معرفت برای آنان امری متوقع است، دور از دسترس نیست چه بزرگانی چون سیبویه نحوی و ابوعلی فارسی و عبدالقاهر جرجانی و ... این امر را به منصهٔ ظهور و اثبات رسانده‌اند.

در پایان از همه عزیزانی که در حوزهٔ زبان و ادبیات عربی و مطالعات تطبیقی ایران و عرب به فعالیت علمی مشغولند، انتظار می‌رود که چون همیشه با ارسال مقالات وزین که به صفات تحقیق و پژوهش متصف است، مطابق با اهداف فصلنامه و نیازها و مسأله‌های علمی - که طالبان علم و معرفت در این عرصه با آن مواجهند - ما را در انجام این وظیفه خطیر یاری رسانند که همچنان چشم براه دست آوردهای نو و مبتکرانه و سخنان جدید آنان هستیم. حسب معمول شماره‌های گذشته، بر خود فرض می‌دانم که از همه دست‌اندرکاران فصلنامه که به آنان در ابتدای سخن اشارت رفت به علاوه از مدیر محترم مسئول، مدیر محترم داخلی که در بدایت امر فعالیتش در فصلنامه دقت نظر و سختکوشی و جدیت وی بر کسی مستور نیست و کارشناس جدی و دلسوز و محترم آن، تشکر و قدردانی نمایم.

و به التوفیق و طیه التکلان

احمدشاه زانوس

فهرست مندرجات

- رویکردهای زبانی در تحلیل گفتمان مناظره امام رضا^(ع) با ابوقره صاحب شبرمه
(مطالعه موردی کلام الهی) / زری انصاری نیا، انسیه خزعلی.....۱-۲۷
- بررسی مؤلفه‌های ادبیات زندان در رمان «شرق المتوسط» اثر عبدالرحمن منیف /
علی اصغر حبیبی، مجتبی بهروزی، طاهره زاهدی فر..... ۲۹-۶۰
- صدق تشبیه با ذکر ادات تشبیه از دیدگاه ابن طباطبا / افسانه رضایی، حجت
رسولی..... ۶۱-۸۱
- بن‌مایه‌های ادب پایداری در شعر احمد فؤاد نجم / تورج زینی وند، ماجد نجاریان،
مریم یآوری..... ۸۳-۱۰۶
- بررسی و نقد لغوی معجم «المُعَرَّبُ فی ترتیب المُعَرَّبِ» / محسن عابدی، سید ابراهیم
دیباچی..... ۱۰۷-۱۲۸
- بررسی هویت پسااستعماری در رمان «مملكة الفراشة» اثر واسینی الأعرج با تکیه بر
دیدگاه هومی بابا / سید حسن فاتحی، بی بی راحیل سن سبلی..... ۱۲۹-۱۵۵
- سیر تحول سوررئالیسم در آثار زکریا تامربراساس مطالعه‌ی موردی سه مجموعه‌ی
صهیل الجواد الأبیض، ربیع فی الرماد و الرعد / معصومه نعمتی قزوینی، شکوه
السادات حسینی، فائقه السادات میر محمد حسینی فشمی..... ۱۵۷-۱۸۷